

VERDRIET
IS HET DING
MET VEREN

VERDRIET IS HET DING MET VEREN

Max Porter

Vertaald door Saskia van der Lingen

2016 De Bezige Bij
Amsterdam | Antwerpen

De vertaler ontving voor deze vertaling een projectsubsidie
van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Het gedicht 'Dat er slechts Liefde is' van Emily Dickinson
op pagina 7 is vertaald door Ivo van Strijten

Copyright © 2015 Max Porter
Copyright Nederlandse vertaling © 2016 Saskia van der Lingen
Oorspronkelijke titel *Grief Is the Thing with Feathers*
Oorspronkelijke uitgever Faber & Faber, Londen
Omslagontwerp b'IJ Barbara
Omslagillustratie © Eleanor Crow
Foto auteur Lucy Dickens
Vormgeving binnenwerk Aard Bakker, Amsterdam
Druk Bariet, Steenwijk
ISBN 978 90 234 9400 3
NUR 302

debezigebij.nl

Voor Roly

Dat er slechts ^{KRAAI}Liefde is,
is al wat we van ^{KRAAI}Liefde weten;
het is genoeg, de ^{KRAAI}vracht wordt
naar de ^{KRAAI}weg gemeten.

Emily Dickinson

1 EEN VLAAG NACHT

JONGENS

Er ligt een veer op mijn kussen.

Kussens zijn gemaakt van veren, ga slapen.

Een grote, zwarte veer.

Kom maar bij mij in bed.

Er ligt ook een veer op jouw kussen.

Weet je wat? We laten de veren liggen waar ze liggen
en slapen op de grond.

VADER

Vier of vijf dagen na haar dood zat ik in mijn eentje in de woonkamer me af te vragen hoe het verder moest. Ik stommelde wat rond, wachtend tot de schok zou wijken, wachtend tot er iets van structuur zou opdoemen uit de quasi geregeldheid waarin de laatste dagen waren verstreken. Ik voelde me gesloopt. De kinderen lagen te slapen. Ik dronk. Ik rookte sjekkies uit het raam. Het voornaamste gevolg van het feit dat zij er niet meer was, bedacht ik, was misschien wel dat ik voortaan alleen nog maar aan het regelen zou zijn, alleen nog maar bezig lijstjes op te stellen en clichés van dankbaarheid uit te delen, machinaal dagindelingen te bedenken voor kleine kinderen zonder mama. Rouw voelde als iets uit een vierde dimensie, abstract, vagelijk vertrouwd. Ik had het koud.

De vrienden en familieleden die waren blijven hangen om te troosten waren naar huis gegaan naar hun eigen levens. Toen de kinderen naar bed waren had het huis geen betekenis meer. Niets bewoog.

De bel ging en ik zette me schrap voor nog meer hulp. Nog een lasagne, wat boeken, een knuffel, bakjes met kant-en-klare maaltijden voor de jongens. Vanzelfsprekend was ik inmiddels een kenner van het

gedrag van meelevende rouwklagers. Als middelpunt van hun cirkelbaan krijg je vanzelf een merkwaardig antropologisch oog voor al die mensen om je heen: de overweldigden, de aanstellerig sentimentelen, de wegblijvers en de plakkers, de nieuwe beste vrienden van haar, van mezelf, van de jongens. De mensen van wie ik nog steeds geen flauwe notie heb wie ze waren. Ik voelde me als de Aarde op die indrukwekkende afbeelding van de planeet omringd door een brede gordel van ruimteschroot. Ik had het idee dat het nog jaren zou duren voor de strak aangesnoerde droom van andermans rouwbeklag over de dood van mijn vrouw me weer speling zou geven om iets van het zwarte heelal te zien, en vanzelfsprekend – overbodig het te zeggen – bezorgde dit soort gedachten me een schuldgevoel. Maar, bedacht ik, te eigener verdediging, alles is anders geworden, en zij is weg en ik mag denken wat ik wil. Zij zou het met me eens zijn, want we waren altijd superkritisch, cynisch, niet per se loyaal, trokken altijd alles in twijfel. Na etentjes fileerden we achteraf samen alles en iedereen, goed bedoeld natuurlijk. Hypocrieten. Vrienden.

De bel ging opnieuw.

Ik liep de beloperde trap af naar het koude halletje en opende de voordeur.

Er waren geen straatlantaarns, vuilnisbakken of stoep-tegels. Geen gestalte of licht, geen enkele vorm, alleen een stank.

Er was een knal en een zwiep en ik werd achterover-gesmaakt, omvergeblazen, op de drempel. De voorhal was aardedonker en ijskoud en ik dacht: wat is dit voor wereld, dat ik nu vanavond in mijn eigen huis wordt overvallen? En toen dacht ik: wat maakt het ook eigenlijk uit? En ik dacht: maak alsjeblieft de jongens niet wakker, ze hebben hun slaap nodig. Ik geef je mijn laatste cent, als je de jongens maar niet wakker maakt.

Ik deed mijn ogen open en het was nog steeds donker en alles knisperde en ritselde.

Veren.

Het rook sterk naar bederf, een zoete, vachtachtige stank van voedsel net over de gebruiksdatum, en mos, en leer, en gist.

Veren tussen mijn vingers, in mijn ogen, in mijn mond, onder me een hangmat van veren die me een paar decimeter boven de tegelvloer tilde.

Eén glanzend gitzwart oog zo groot als mijn gezicht,
traag knipperend in een leerachtige gerimpelde holte,
dat uit een testikel zo groot als een voetbal pulde.

SSSSSSSSJJJJJJJ.

sssssssjjjjjjjjj.

En dit zei hij:

Ik ga pas weer weg als je me niet meer nodig hebt.

Zet me neer, zei ik.

Zeg eerst eens hallo.

Zet. Me. Neer, kraste ik, en mijn pis warmde
de wieg van zijn vleugel.

Je bent bang. Zeg gewoon hallo.

Hallo.

Begroet me fatsoenlijk.

Ik leunde achterover, berustend, en wenste dat mijn vrouw niet dood was. Ik wenste dat ik niet doodsbang in een reusachtige vogelomhelzing in mijn voorhal lag. Ik wenste dat ik niet zo geobsedeerd met dit ding bezig was geweest net toen de grootste tragedie van mijn leven plaatsvond. Dit waren feitelijke verlangens. Het was bitter prachtig. Het werd me wat helderder.

Hallo Kraai, zei ik. Leuk je eindelijk te ontmoeten.

*

En weg was hij.

Voor het eerst in dagen sliep ik. Ik droomde van middagen in het bos.